

Klimat- och näringslivsdepartementet,
Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av promemorian "Ytterligare steg för att förbättra genomförandet av MKB-direktivet"

Er beteckning: KN2023/04664

Länsstyrelsen Östergötland yttrar sig över promemorian Ytterligare steg för att förbättra genomförande av MKB-direktivet (KN2023/04664).

Sammanfattning

Länsstyrelsen Östergötland ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i promemorian men finner att förslagen även medför nackdelar samt att flera förslag behöver tydliggöras ytterligare.

Länsstyrelsen anser att kravet på beslut om betydande miljöpåverkan är ett lämpligt förslag. Om föreslagna förändringar genomförs bedöms arbetsmängden öka. Det behöver förtydligas om handläggningstiden för anmälan är densamma som för beslut om betydande miljöpåverkan.

Om förslaget om kravet på förprovning av vattentäkt för en jordbruksfastighets husbehovsförbrukning genomförs behöver de administrativa processerna vara smidiga och kostnadsbesparande för de livsmedelsproducerande företagen och övergångsperioden behöver förlängas.

Länsstyrelsen anser att avgifter för anmälan om vattenverksamhet i form av en timtaxa är olämpligt. Förslaget kan medföra att färre anmälningar görs, samt att tillsynsbehovet och antalet klagomål ökar.

Föreslagna ändringar enligt 12 kap. miljöbalken medför att fler verksamheter och åtgärder blir anmälnings- och tillståndspliktiga. Om föreslagna förändringar genomförs bedöms arbetsmängden öka till följd av det nya tillståndsförfarandet. För verksamheterna

kommer det att leda till en ökad administrativ börda och ökade kostnader.

Länsstyrelsen anser att även solcellsparkar och batterilager bör omfattas av den nya anmälningsplikten.

Länsstyrelsen bedömer att avskogning av mark inte bör omfattas av anmälningsplikt i de fall det riskerar att motverka restaurering av betesmarker. Länsstyrelsen anser att avgifter för handläggning av anmälan och tillståndsprövning enligt 12 kap. miljöbalken inte bör införas. Om avgifter ändå införs, bör det finnas en möjlighet att efterskänka den avgift som föreslås i de fall åtgärden gynnar naturvärden.

Länsstyrelsen anser att förslaget om tillförsel eller flytt av massor är lämpligt då det i dagsläget saknas möjlighet att förelägga verksamhetsutövare att söka tillstånd.

Länsstyrelsen bedömer att det är en orimligt kort tid att tillsynsmyndigheten inom fyra veckor från den dag då en anmälan enligt 9 och 12 kap. miljöbalken kom in ska hinna förelägga den som gjort anmälan att avhjälpa en brist.

Länsstyrelsens synpunkter

6.1.1 Krav på beslut i frågan om betydande miljöpåverkan bör införas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då det finns ett behov av att göra ändringar för att tillgodose EU:s krav, förutsatt att beslut om huruvida det är betydande miljöpåverkan eller inte kan fattas i samma beslut som anmälan om vattenverksamhet.

I föreslagen ändring i 20 § i förordningen om vattenverksamheter, som hänvisar till miljöbedömningsförordningen 8 § och 9 § avseende samrådsunderlag inför tillståndsprövning, bör paragraferna anpassas till att även gälla för anmälan om vattenverksamhet.

Länsstyrelsen anser att det bör övervägas ett undantag från de föreslagna bestämmelserna när det gäller anmälningspliktiga vattenverksamheter som ingår i genomförandet av kommunala detaljplaner enligt plan- och bygglagen (2010:900) om motsvarande bedömning/prövning har skett i samband med upprättandet av planen. Annars uppstår betydande risk för dubbelprövning och merarbete i detaljplaneprojekten.

6.1.2 Beslut i fråga om betydande miljöpåverkan bör fattas så snabbt som möjligt

I förslaget finns ett flertal olika tidsangivelser för hur lång handläggningstiden får vara. Enligt 6.1.2 ska frågan om betydande miljöpåverkan avgöras senast åtta veckor från den dag då anmälan kom in, medan enligt 6.1.6 ska en anmälningspliktig verksamhet få påbörjas sex veckor från den dag då anmälan är komplett.

Det är otydligt om handläggningstiden för anmälan om vattenverksamhet är densamma som handläggningstiden för beslut om betydande miljöpåverkan. För att minska risken för fel, vara tydlig gentemot medborgarna och minska dubbelarbete, behöver handläggningstiden vara samma för anmälan om vattenverksamhet och betydande miljöpåverkan.

Det är inte rimligt att två beslut ska fattas för samma ärende, vilket kan bli fallet om det är olika handläggningstid. Länsstyrelsen bedömer att sex veckor är för kort handläggningstid för en anmälan om vattenverksamhet. Åtta veckor är den nuvarande handläggningstiden för anmälan om vattenverksamhet. Länsstyrelsen bedömer att det är en rimlig handläggningstid.

6.1.5 Krav på förprovning av vattentäkt för en jordbruksfastighets husbehovsförbrukning bör införas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Nuvarande lagstiftning är inte anpassad efter det djurantal som hålls på moderna lantbruk. Länsstyrelsen vill dock uppmärksamma att den sammantagna regelbördan för lantbruksföretagen kommer att öka med detta förslag. Om förprovning ska införas enligt förslaget behöver de administrativa processerna vara så smidiga och kostnadsbesparande som möjligt för de livsmedelsproducerande företagen. Annars kan förslaget riskera att påverka den svenska livsmedelsförsörjningen, samt hållbara förutsättningar för levande landsbygder.

Antalet berörda jordbruksföretag som kommer att behöva anmäla sin vattenverksamhet efter att bestämmelserna träder i kraft beräknas till 600 stycken. Det kan förefalla vara en låg siffra. Länsstyrelsen vill belysa att en del branscher, som exempelvis mjölkproduktion och fjäderfä, är hårt strukturrationaliserade samt att enskilda stora anläggningar kan stå för en avsevärd andel av den nationella produktionen. Det hade därför varit värdefullt att redovisa andelen berörda företag av yrkesmässig djurhållning uppdelat på produktionsgrenar.

Länsstyrelsen överlåter åt andra remissinstanser, som Sveriges Geologiska Undersökning, att bedöma om mängderna är relevanta. Det vore dock önskvärt, både för verksamhetsutövarna och Länsstyrelsen, om övergångsperioden förlängdes. En rimlig övergångsperiod är två år. Med informationsinsatser skulle företagen ges möjlighet att anmäla sin vattenverksamhet tidigare, samtidigt som Länsstyrelsen inte skulle behöva hantera alla anmälningar på en och samma gång.

6.1.6 En anmälningspliktig verksamhet bör få påbörjas tidigast sex veckor från den dag då anmälan är komplett

Se svar under 6.1.2.

6.1.7 Avgifter för handläggningen av en anmälan om vattenverksamhet bör tas ut i form av en timtaxa

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. Det har nyligen föreslagits en höjning av avgiften för anmälan om vattenverksamhet i en tidigare remiss, vilket motsäger detta förslag. För ett lantbruksföretag innebär en timtaxa en oacceptabelt stor osäkerhet. Med hänsyn till redan befintlig regelbörda, låg lönsamhet och samhällets starka vilja att behålla livsmedelsproduktion inom landet behöver de administrativa processerna vara så förutsägbara och kostnadsbesparande som möjligt för jordbruksföretagen.

Länsstyrelsen anser att avgiften för en anmälan om vattenverksamhet kommer att bli mycket hög. Handläggningstiden kan uppgå till 2-3 dagar, vilket skulle kunna bli över 19 000 kronor för varje enskilt ärende.

En timtaxa kan också riskera att förhindra restaurering av våtmarker.

Länsstyrelsen finner att förslaget medför en risk att fler väljer att inte anmäla sin vattenverksamhet av ekonomiska skäl. Detta kan leda till ett ökat behov av tillsyn och fler klagomål. En timtaxa skulle även kunna medföra att eventuella klagomål ökar kostnaderna. Länsstyrelsen vill även framföra att det finns en risk att fler kommer att använda sig av undantaget för tillstånd till vattenverksamhet. I förlängningen kan påverkad eller förstörd miljö bli resultatet om fler åtgärder görs utan att prövas av Länsstyrelsen.

Det råder otydlighet i förslaget om timavgiften gäller såväl anmälan om vattenverksamhet som bedömning av betydande miljöpåverkan. Det är även otydligt om myndigheten får behålla avgiften själv eller inte.

6.2.1 En ny anmälningsplikt enligt 12 kap. miljöbalken bör införas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Anmälningsplikten ger Länsstyrelsen möjlighet som tillsynsmyndighet att förelägga en verksamhet att söka tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken. Den nya lagtexten om att dubbelprovning inte ska ske är tydlig. Det framgår dock inte i vilka fall det krävs ett beslut om betydande miljöpåverkan.

Det finns dock en risk att de verksamheter som ska bli anmälningspliktiga enbart utgår från de verksamheter som finns upptagna i bilaga 2 till MKB direktivet. Detta kan medföra att en del verksamheter utelämnas, exempelvis solcellsparker. Länsstyrelsen anser att solcellsparker (rimligen över 0,5 hektar) och stora batterilager bör omfattas av den nya anmälningsplikten. Detta skulle klargöra de brister som finns i lagstiftningen avseende dagens hantering. Länsstyrelsen anser att handläggningen av stora solcellsparker, som idag vanligen hanteras som anmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, underlättas genom att myndigheten kan förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd. Med hänsyn till detta är det rimligt att solcellsparker inkluderas till de anmälningspliktiga verksamheterna.

Vidare anser Länsstyrelsen att om någon typ av verksamhet som föreslås bli anmälningspliktig alltid kommer innebära betydande miljöpåverkan, bör verksamheten vara tillståndspliktig redan från början. Detta kan effektivisera processen.

Det nya tillståndsförfarandet innebär att den närmast berörda Länsstyrelsen handlägger ansökan som ska tillståndsprövas. Länsstyrelsen finner att det är lämpligt att detta inte belastar miljöprövningsdelegationerna.

Länsstyrelsen instämmer i förslaget att undanta åtgärder som omfattas av bygglov enligt plan- och bygglagen (2010:900) från anmälningsplikten. Dock anser Länsstyrelsen att undantaget också ska gälla åtgärder som har reglerats i en kommunal detaljplan som har behandlats enligt reglerna i MKB-direktivet. Anmälningsplikten omfattar en rad olika åtgärder som traditionellt ingår i

genomförandet av detaljplaner och som inte är bygglovspliktiga, såsom ledningsdragning för elektrisk energi och fjärrvärme eller ändrade vegetationsförhållanden (trädplantering eller "avskogning" som inte beror på att marken ska bebyggas). För att undvika onödiga dubbelprövningar räcker det därför inte att undanta enbart bygglovspliktiga åtgärder.

6.2.2 Innehållet i en anmälan bör motsvara det som krävs enligt MKB-direktivet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men anser att det bör finnas tydliga vägledningar med preciseringar om vad som ska ingå i en anmälan. Bland annat bör en redogörelse av naturvärdena på platsen och påverkan på dem ingå.

6.2.4 En verksamhet eller åtgärd bör inte få påbörjas innan frågan om betydande miljöpåverkan har avgjorts

Länsstyrelsen bedömer att det är en orimligt kort tid att tillsynsmyndigheten inom fyra veckor från den dag då en anmälan kom in ska hinna förelägga den som gjort anmälan att avhjälpa en brist, särskilt vid stora projekt där många sakområden berörs, exempelvis solcellsparker. Vidare anser Länsstyrelsen att det behöver tydliggöras i förslaget om en brist i anmälan ska kompletteras genom en begäran eller ett föreläggande.

6.2.5 Om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska verksamheten tillståndsprövas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Det är ett rimligt förfarande att Länsstyrelsen kan förelägga verksamhetsutövaren att söka tillstånd, särskilt om solcellsparker och batterilager även ska inkluderas.

Då ett beslut enligt 12 kap. 6 § miljöbalken idag inte har någon rättskraft, har det medfört en stor osäkerhet för verksamhetsutövare. För stora projekt som har stor påverkan på bland annat natur och miljö, verksamheter med mera, och där stora investeringar har gjorts, ger ett beslut med rättskraft en ökad stabilitet.

Länsstyrelsen anser att det dock behöver förtydligas om det endast är för de anmälningspliktiga verksamheterna som möjligheten ges att förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd, i de fall

Länsstyrelsen bedömer att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om så är fallet, bör möjligheten att förelägga om tillstånd utökas till att gälla alla typer av miljöfarliga verksamheter. Det behöver även förtydligas om tillstånden kommer att tidsbegränsas, likt exempelvis en del miljöfarliga verksamheter, så som täkter.

Det är även otydligt om förslagen innebär att Länsstyrelsen kommer att behöva utöva tillsyn och behöva upprätta ett tillsynsprogram för de tillståndsprövade verksamheterna, likt förfarandet med miljöfarliga verksamheter.

6.2.6 Innehållet i en ansökan om tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken

Se även svar under 6.2.2. Länsstyrelsen anser inte att det framgår tydligt i förslaget att det är väsentlig påverkan på naturmiljön som ska beaktas, vilket är huvudsyftet med samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken idag.

Länsstyrelsen ser även att det är otydligt om olika delar av innehållet i ansökan om tillstånd kommer behöva hanteras av olika sakområden på Länsstyrelsen eftersom innehållet blir mycket bredare än vad som krävs för dagens samråd. Det behöver förtydligas om prövningen av ett tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken ska omfatta en bedömning av ett bredare spektrum av omgivningspåverkan, jämfört med dagens samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, som kräver en större tvärssektoriell samverkan vid beredningen.

6.2.7 Uppförande av starkströmsluftledning med stöd av nätkoncession bör omfattas av den nya anmälningsplikten enligt 12 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Mot bakgrund av att elnätet förväntas byggas ut kommer denna ärendetyp att öka och därmed arbetsmängden för Länsstyrelsen. Länsstyrelsen anser dock att det borde finnas undantag för ledningar inom detaljplan och som byggs som en del i plangenomförandet eller när samråd redan har skett i samband med andra projekt.

6.2.8 Uppförande av anläggning för transport av hetvatten bör omfattas av den nya anmälningsplikten enligt 12 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslaget. Det förekommer viss nydragning av fjärrvärme utanför detaljplanelagt område som kommer att beröras av detta. Det är dock inte vanligt förekommande. Kortare sträckor inom detaljplanelagt område förekommer oftare som anmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsen anser dock att undantaget på 20 meter är en för kort sträcka om man vill undvika anmälningsplikt för kundanslutningar på tomter. Det kan vara stora tomter på landsbygden.

6.2.9 Avskogning av mark i syfte att ändra markanvändningen bör omfattas av den nya anmälningsplikten enligt 12 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att avskogning i syfte att anlägga solcellsparker och batterilager tydligt bör bli anmälningspliktigt.

Länsstyrelsen vill dock framhålla att ett flertal åtgärder i förslaget kan medföra nackdelar. Förslaget kan riskera att motverka lovvärda restaureringar av betesmarker, det vill säga beten som vuxit eller planterats igen och blivit skog, om för höga krav ställs på markägaren. Incitamenten för att restaurera marken minskar än mer om det också är belagt med avgift. Att restaurera marker ger sällan något ekonomiskt överskott, och därför är en avgift på 4 600 kr hämmande. Markägarna är snarare i behov av bidrag för att genomföra åtgärden. Länsstyrelsen föreslår därför att betesrestaurering antingen undantas från anmälningsplikt eller att avgiften efterskänks.

Åtgärder i träd- och buskskikt som syftar till att bevara eller förstärka hävdgynnade naturvärden i odlingslandskapet bör inte vara förbundna med anmälningsplikt enligt 12 kap. miljöbalken. Ett stort antal naturvärden är beroende av bete av tamdjur, ängsslätter och löpande skötsel. I promemorian refereras till internationella FAO-riktmärken om kronslutenhet om mer än 10 procent. Detta passar inte sammanhanget med svenska landskap och naturtyper. I Sverige finns gott om igenväxta betesmarker och naturliga välskötta betesmarker där krontäckningen ligger mellan 10 – 50%. I lantbruksföretagens arbete sker regelbundet röjningar, huggningar

och restaureringar där igenväxta marker öppnas eller återställs till stadier med kronslutenhet som är lite eller mycket mer öppen än innan huggningen. Sådana strävanden och aktiviteter har funnits sedan urminnes tider och även tydligt sanktionerats eller till och med krävts under perioden med Common Agriculture Policy (CAP). Krav på sådana huggningar och röjningar kommer att öka ytterligare om Nature Restoration Law inkorporeras i svensk lagstiftning.

Det kan också finnas en risk att anmälningsplikten kringgås, genom att istället göra en avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen och ange att ytan avses återbeskogas, men efter avverkningen meddela att markanvändningen avses ändras för att på så sätt undgå återbeskogningskravet. Rimligen träder då anmälningsplikten ändå in. Problemet är dock att naturvärdena förlorats i avverkningen. Följaktligen kan det bli lättare att få igenom sitt projekt eftersom lagstiftningen är striktare för ändrad markanvändning än för pågående markanvändning. Utöver detta, föreligger det även en risk att kostnaden för tillstånd kan kringgås på detta sätt.

Länsstyrelsen ifrågasätter relevansen av det föreslagna undantaget gällande avskogning för nedläggning av kabel under jord (om området som avskogats inte är bredare än tre meter och längre än 20 kilometer). Länsstyrelsen betvivlar att det är vanligt att skogsavverkningar görs, liknade dem för luftledningar, för att ändra markanvändningen där skogen inte tillåts återetablera sig i efter nedgrävningen vid nedläggning av markkabel. Det förekommer sällan i Östergötland, men det kan möjligen vara vanligare i Norrlands inland. Möjligen kan det även bli vanligare i framtiden när elnätet ska byggas ut.

Länsstyrelsen anser att en nedre arealgräns på 0,5 hektar kan innebära både fördelar och nackdelar. Det minskar mängden ärenden, men kan dock signalera utåt att det är acceptabelt att avskoga mindre arealer oavsett vilken typ av skog som påverkas. Till följd av detta kan det bli svårt att förhindra "stegvisa" avskogningar av större arealer. Det nuvarande samrådsförfarandet enligt 12 kap. 6 § miljöbalken fångar upp dessa mindre arealer.

6.2.10 Nyplantering av skog i syfte att ändra markanvändningen bör omfattas av den nya anmälningssplikten enligt 12 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Förslaget innebär att Länsstyrelsen skulle få en bättre möjlighet att förhindra igenplantering av värdefull mark än vad som är möjligt idag.

Anmälningssplikt och avgifter skulle dock kunna medföra att färre ansöker om att utföra aktiv åtgärd och istället låter marken växa igen.

Det är även viktigt att förslaget om skogsplantering inte motverkar EU:s restaureringsförordning, exempelvis för restaurering av industrimark.

6.2.11 Omstrukturering av mark på landsbygden bör omfattas av den nya anmälningssplikten enligt 12 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Förslaget är bra då det i dagsläget saknas möjlighet att förelägga verksamhetsutövare att söka tillstånd.

När det gäller borttagande av avskiljande strukturer som skiljer olika marker, innebär sådana åtgärder ofta att biotopskyddade objekt berörs. Det är viktigt att det blir tydligt vad som ska anses vara av ringa betydelse och därmed undantas från anmälningssplikten.

6.2.12 Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion bör omfattas av den nya anmälningssplikten enligt 12 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att det blir mer sammanhållet om bestämmelsen flyttas från miljöprövningsförordningen till förordningen om anmälan om samråd. Länsstyrelsen ser fördelar med att få helhetsansvaret eftersom det redan idag finns kompetens inom både miljö- och naturvård samt rutiner för samverkan.

Dessa ärenden hanteras idag av miljökontoren, och Länsstyrelsen involveras vid behov. Miljö- och naturvårdsfrågor fångas därmed redan upp idag. Ansvaret behöver därför tydliggöras, se svar under 6.2.6. Då det finns många faktorer som påverkar ärendemängden, exempelvis spannmålspriser, virkespriser, stormar, granbarkborreangrepp med mera, kan ärendemängden fluktuera

mycket, samtidigt som de arealer som kan bli aktuella inte är oändliga.

Länsstyrelsen bedömer att den tillkomna arbetsuppgiften kommer att innebära behov av kompletterande finansiering. Länsstyrelsen efterlyser detta.

6.2.14 Avgifter bör införas för handläggning av anmälan och för tillståndsprövning

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. Att införa avgifter kan medföra en risk att fler söker tillstånd direkt trots att det inte behövs för att undvika flera avgifter och/eller på grund av olika rättskraft i olika beslut. Detta skulle innebära onödigt arbete för Länsstyrelsen.

Om avgifter införs enligt förslaget anser Länsstyrelsen att det bör finnas en möjlighet att efterskänka prövningsavgiften i de fall åtgärden gynnar naturvärden, exempelvis vid restaurering av betesmarker (se även 6.2.10).

Länsstyrelsen finner att det är otydligt om förslaget innebär att regelbunden tillsyn ska göras på ärenden som fått tillstånd efter anmälningsplikt, samt om detta skulle innebära återkommande årsavgift för verksamhetsutövaren. Det behöver även tydliggöras om verksamhetsutövaren behöver ställa en ekonomisk säkerhet, likt bergtäkter och vindkraftverk.

Gällande avgiftsklasser finner Länsstyrelsen att avgifter för handläggning av anmälan och tillståndsprövning ligger betydligt högre än dem för biotopskydd och naturreservatsdispenser, som ligger på 2 900 kronor. Natura 2000-prövning är avgiftsfri men minst lika arbetskrävande som ett anmälningspliktigt eller tillståndspliktigt ärende enligt 12 kap. miljöbalken. Det är rimligt att prövningsavgiften är likartad för verksamheter som har en jämförbar omgivningspåverkan och medför en likartad hantering för prövningsmyndigheten.

Länsstyrelsen anser vidare att det är otydligt om myndigheten får behålla avgiften själv för att finansiera det faktiska prövningsarbetet eller om den går till staten.

6.2.15. Straffbestämmelser bör införas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Det behöver dock tydliggöras om det är tillräckligt om kravet på sanktioner ska grundas på

uppfyllandet av kriterierna för anmälningsplikt eller om det behöver kunna visas att naturvärden skadats.

6.3.4 En anmälningspliktig verksamhet bör få påbörjas sex veckor efter det att anmälan är komplett

Länsstyrelsen anser att det är en orimligt kort tid att tillsynsmyndigheten inom fyra veckor från den dag då anmälan kom in förelägger den som gjort anmälan att avhjälpa en brist. Länsstyrelsen betvivlar hur detta ska förverkligas i praktiken när det även råder en resursbrist idag. Länsstyrelsen efterfrågar därför en konsekvensanalys av detta förslag.

Det är lämpligt att tidsfristen räknas från den dag då en eventuell brist i anmälan avhjälpes.

Då en verksamhet eller åtgärd kan träffas av ett flertal olika anmälningsförfaranden, bör handläggningstiderna likriktas inom 9, 11 och 12 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen anser att lagstiftningen bör bli mer enhetlig avseende handläggningstider för när en anmälningspliktig verksamhet bör få påbörjas samt inom vilken tid som frågan om betydande miljöpåverkan ska beslutas. En rimlig handläggningstid är åtta veckor.

6.4 Frågan om betydande miljöpåverkan kan antas ska bara avgöras en gång

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Förslaget kommer innebära att Länsstyrelsen inte får göra en annan bedömning än tillsynsmyndighetens i de fall frågan redan har avgjorts, vilket kommer minska risken för att ärenden skickas mellan myndigheterna.

6.6 Processuella bestämmelser vid förvaltningsmyndigheternas och kommunernas prövning

Länsstyrelsen önskar ett förtydligande om vad det är för typer av miljöfarliga verksamheter som kommunerna ska pröva och kungöra.

8.6.3 Konsekvenser för staten

Utredaren ger en bra bild av hur Länsstyrelserna påverkas av de föreslagna ändringarna. Förslagen innebär bland annat att fler aktiviteter ska anmälas till tillsynsmyndigheten för bedömning av

miljöpåverkan. Dock kommer förslaget om krav på beslut om betydande miljöpåverkan och tillgängliggörandet av besluten för allmänheten medföra ökad arbetsbörda. Om en brist i anmälan kräver ett beslut om föreläggande kommer arbetsbördan öka ytterligare.

Vidare kommer förslaget om en timtaxa för handläggning av en vattenverksamhet innebära en ökad administration eftersom det behöver fattas beslut om avgift i varje enskilt ärende.

Anmälningsplikt för uppodling av annan mark än jordbruksmark kommer att vara en helt ny arbetsuppgift för Länsstyrelsen. Länsstyrelsen efterlyser finansiering för detta.

Det ska införas ett nytt tillståndsförfarande enligt 12 kap. miljöbalken. Det blir en stor tillkommande arbetsuppgift för Länsstyrelsen om Länsstyrelsen även kommer att behöva utöva tillsyn och upprätta ett tillsynsprogram för de tillståndsprövade verksamheterna, liksom förfarandet med miljöfarliga verksamheter. I dagsläget finns inget sådant program och Länsstyrelsen har endast möjlighet att följa upp något enstaka ärende per år genom tillsyn.

Ändringarna medför även ett större behov av tvärsektoriell medverkan. Det medför onekligen en ökad arbetsbörda och därmed ökade kostnader. Detta är inte möjligt att genomföra inom ramen för tillgänglig resurstilldelning.

Innan lagstiftningen kan träda i kraft behöver det finnas funktionella e-tjänster som stödjer den. Både för att det ska fungera för verksamhetsutövarna att göra anmälan/ansökan, men även för att underlagen ska kunna tas emot på ett effektivt och säkert sätt.

Både prövningsmyndigheterna och verksamhetsutövarna behöver tydlig vägledning om hur lagen ska tillämpas, och hur anmälan/ansökan ska göras. Det behövs både utbildning och material/handbok på exempelvis webben.

Detta är mycket tidskritiskt och måste prioriteras högt om lagförslagen ska kunna träda i kraft redan 1 januari 2025. Länsstyrelsen ser inte att förutsättningar för detta finns varken hos myndigheten (som tar fram e-tjänster och mallar i samverkan) eller hos Naturvårdsverket (som tar fram vägledning) med årets budget. Det är därför orimligt att införa lagen inom denna tid. Länsstyrelsen bedömer även att verksamhetsutövare kan behöva mer framförhållning för planering av sin verksamhet.

8.6.4 Konsekvenser för företag

Förslaget om en timtaxa för handläggning av vattenverksamhet kommer att leda till att avgiften kommer att bli mycket hög då avgift även kommer att tas ut för all administration kring ärendet.

Kostnaderna kommer att bli betungande för svenska lantbruksföretag som redan idag kämpar med låg lönsamhet. Detta kan påverka den svenska livsmedelsproduktionen negativt.

En timtaxa kan även leda till att åtgärder genomförs med stöd av undantaget enligt 11 kap. 12 § miljöbalken, vilket i sin tur leder till att ingen miljöbedömning görs. På sikt kan den föreslagna ändringen motverka syftet för att uppnå MKB-direktivet.

Förslagen innebär även att kraven på anmälans innehåll kommer att öka. Den administrativa bördan och kostnaderna för att ta fram innehåll i en anmälan kommer att vara särskilt betungande för de verksamheter och åtgärder som tidigare inte omfattats av anmälningsplikt. För de verksamheter och åtgärder som kommer att föreläggas att söka tillstånd, kommer den administrativa bördan och kostnaderna öka ytterligare jämfört med en anmälan.

De som medverkat i yttrandet

Beslut om yttrande har fattats av landshövding Carl Fredrik Graf med miljöskyddshandläggare Lamija Salagic som föredragande. I handläggningen har också miljöskyddshandläggare Decibell Sahlén, naturvårdshandläggare Ulrika Larsson, vattenhandläggare Kristina Grill, länsarkitekt Jan Persson och lantbrukskonsulent Anders Eliasson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

jonathan.andersson@regeringskansliet.se